

Szegesdi Dóra: Kistelepülési rendezvények hagyományőrző ereje közösségépítő jellege Mikro kutatás a Homokhátságon

Bevezetés

A községekben és az aprófalvakban élőket kulturális tekintetben depriváltak szokták tekinteni, mert nélkülöznek olyan lehetőségeket, amelyek a nagyvárosok lakosai számára adottak, könnyebben elérhetőek. Ide sorolhatjuk a magaskultúra szolgáltatásait, a színházi és a komolyzenei előadásokat, de a mozik kínálatát is. A kistelepülésekkel kapcsolatban viszont előnyként szokás kiemelni, hogy ott az emberi kapcsolatok szorosabbak, erősebb a helyi identitás, és a hagyományok ápolása.

Három kistelepülés bevonásával mikro kutatást végeztem a Homokhátságon, amelynek során nagyrendezvényeiket vizsgáltam. Céлом az volt a kutatással, hogy empirikus tapasztalatokat gyűjtsék arról, milyen motivációk hívják életre a rendezvényeket, kik és miért vesznek részt ezeken és ebben milyen szerepet játszanak az üzleti szempontok. Pierre Bourdieu kategóriával élve: vajon a gazdasági tőke, a kapcsolati tőke vagy kulturális tőke dominanciája figyelhető-e meg a szervezői és résztvevői oldalon (Bourdieu 2010).

A mintába három település került: Csólyospálos, Móricgát, Szank. Ezek közös jellemzője, hogy Bács-Kiskun vármegyei alacsony lélekszámú települések, ahol a fő megélhetési forrás a mezőgazdaságból származik. Mivel a kutatás három települést vizsgál, így az eredmények csupán ezt az aktuális helyzetet tudják bemutatni.

Települési rendezvények háttere

Pusztai Bertalan a falusi és kisvárosi fesztiválok témájában írt tanulmányában a vidéki városok gasztronómiai programjait vizsgálta. Szükséges megjegyezni, hogy a szüreti mulatságok és felvonulások, valamint a kistelepülések falunapjai nem képezték a kutatásának tárgyát. Ahogyan azt a tanulmány vizsgálja és feltárja, a vizsgált vidéki rendezvények főként a profitszerzést, imázsépítést helyezik előtérbe, emellett az igazi hagyományápolás és közösségépítés a háttérbe szorul. Továbbá olyan következtetésekre jutott a szerző, hogy a fent említett rendezvények a paraszti kultúrát nem éltetik tovább, ezzel szemben a település összképének javítása és

későbbiekben a településmarketing válik inkább fontossá. Azt elismeri, hogy az újonnan alakuló fesztiváltrend továbbra is a közösségek által szerveződik, viszont a professzionalizálódó rendezvényeknek köszönhetően a helyiek kötődése ezekhez megszűnni látszik (Pusztai 2019). Ugyanakkor *A rurális fesztiválszcéna a közösségi fesztiválok és tervezett események keresztútján* című publikációjában úgy fogalmaz, hogy döntően nincs kapcsolat a paraszti ünnepekkel a mostani rendezvények szervezésekor, de a legtöbb fesztivál ennek ellenére is a közösségek meglétéhez köthető, valamiféle identitást biztosít a jelenlévőknek (Pusztai 2020).

Arra irányult a kutatásom, hogy feltárjam, vajon a kistelepülések rendezvényeire érvényesek-e Pusztai Bertalan vidéki nagyvárosokra tett megállapításai. Olyan kérdésekre kerestem a választ, hogy az 5000 főnél kevesebb lakost számláló települések rendezvényei hagyományörzőek-e, megjelenik-e az imázsépítés és a paraszti kultúra éltetésének lehetősége, igénye, valamint a közösségépítés teljesül-e a kistelepüléseken.

Interjúk vezetőkkel és közművelődési szakemberekkel

Empirikus kutatásomat a települési vezetők és közművelődési szakemberek megkérdezésével szerettem volna kezdeni, hiszen ők a hagyományörző rendezvények szervezői. Ahhoz, hogy a megkérdezés alkalmával felkészült legyek, kérdéseim relevánsak legyenek, felderítettem a települések múltját, történetét és tájékoztam jelenlegi helyzetükről, közelmúltbéli és aktuális rendezvényeikről. Móricgáton elsőként a település polgármesterét kérdeztem meg, aki elmondta az interjú elején, hogy már nagyon régóta részt vesz a település életében. A településen a másik interjúalanyom egy közművelődést segítő önkéntes volt, aki több mint harminc éve a helyi önkormányzatnál dolgozik, emellett a településen működő kulturális célú egyesület tagjaként is sokat tesz a falujáért.

Két jelentős rendezvényről beszélgettünk az interjúalanyokkal: a helyi szüreti felvonulásról és a Kacsafesztiválról. Az utóbbihoz hasonló rendezvény a környékbeli települések egyikén sem került az éves rendezvénynaptárba, így elsődlegesen tudja a falu bemutatni a település fő profilját. Ennek népszerűsítése miatt főzőversenyt tartanak, hogy minél színesebben be tudják mutatni, hogy hányféleképpen dolgozható fel a kacsza húsa. Emellett kísérő programokat is szerveznek, hogy a családok és baráti közösségek szívesen hívják el a távolabbi rokonokat, barátokat egy közös főzésre és szabadidő eltöltésre. A sátor alatt pedig népszerű fellépő és egyéb programok mutatkoznak be. Fő szempont, hogy közösségek kovácsolódjanak, családok, barátok egy helyen és időben együtt legyenek. E szempontok mögött a bevétel és az anyagi haszon háttérbe szorul a szervezői oldal számára, ahogyan az az interjúkból kiderült számomra.

A másik nagyszabású helyi rendezvény a szüreti felvonulás, amely több mint 20 éves hagyományként színesíti a település kulturális életét. Mindkét beszélgetőpartner elmondta, hogy hagyományörző rendezvénynek látják a felvonulást, ahova a környező településekről is szívesen jönnek. A nap folyamán délben elindulnak a fogatok és lóhátasok, és a kilátogató vendégek, a megállóhelyeken vendéglátással várja őket az önkormányzat, majd a vacsorát a helyi vadásztársaság szolgáltatja. Figyelnek a szervezők arra, hogy a hagyományörzés és átadás megtörténjen a főbb rendezvényeken.

A rendezvények kapcsán beszélgettünk a finanszírozás kérdéséről is, ahol megtudtam, hogy mindkét rendezvényen az önkormányzat az előre elkülönített keretet használja fel, ugyanakkor a

támogatók, civil szervezetek, gazdasági társaságok is részt vállalnak a kiadásokban, de nem ritka a kétkezi munka felajánlása sem. Polgármester úr arra is kitért, hogy meglátása szerint vannak mecénások a településén, akik mindig a rendezvények mellé állnak. Jelentős az önkéntes segítők száma is, akik bármiféle ellenszolgáltatás nélkül adják a segítséget. Ezek szerint a településen jellemzően az önkéntes és lokális mecenatúra jelenlétéről beszélhetünk (Márkus 2008; Juhász 2024).

A hagyományőrzésről is beszélgettünk polgármester úrral és az önkéntes segítőkkel, akik úgy gondolják, hogy fontos a múltnak a jelenben tartása, hiszen ezzel tudja az idősebb generáció áthagyományozni a fiatalokra a szokásokat. A szüreti felvonulás esetében a lovas hagyományok fenntartásának hatására sok fiatal és gyerek kezdett lótarthatáshoz vagy éppen tanult meg lovagolni. A paraszti kultúra vidéken mindig visszaköszön, felelevenedik egy-egy rendezvényen, ez vonzza Móricgátra az embereket, ezzel is bizonyítva, hogy élnek még a paraszti kultúrára jellemző hagyományok, amelyek megőrzése fontosabb, mint az imázsépítés (még ha ez esetenként össze is kapcsolódik).

Szankon szintén a település vezetőjét és a közművelődési szakembert kerestem meg. A település rendezvényeit két csoportra osztották fel. Egyik csoport a hagyományőrző és értéket képviselő, a másik pedig „az érezzük jól magunkat, töltsük el a szabadidőt” stílusú esemény. Meglátásuk szerint mindkettőre szükség van. A mostani digitalizált, felgyorsult világunkban elhivatottan kell őrizni az emlékeinket, tudni kell irányt mutatni, és hogy mi illik bele egy ilyen kun identitású rendezvénybe, mint az általánosan is meglátogatott és vizsgált Kun találkozó. Az elmúlt évben például a környező kun településekről várták a hagyományőrző csoportokat, egyfajta bemutatkozási lehetőséget biztosítva számukra. Emellett a helyiek bemutatkozására is lehetőséget adnak a szervezők, hogy népszerűsítsék a helyi értékeket a lakosság körében. Természetesen díjmentesen teszik mindezt, hiszen a tehetségek bemutatkozása fontosabb, mint az anyagi haszonszerzés. Ezenfelül a rendezvényre érkező árusoktól sem kérnek helypénzt, mert fontosabb, hogy a látogatók számára minél több helyi és környékbeli termék álljon rendelkezésre (és az esetleges helypénzt ne kelljen az árusoknak beépíteni a portékák árába). Mindez azt erősíti, hogy bár gazdasági tőke révén valósulnak meg a beruházások és programok, de a cél nem az ilyen jellegű haszonszerzés, inkább a szociális és kulturális tőke fenntartása, gyarapítása.

A közművelődési szakember kiemelte, hogy a településen lévő több civil szervezetre minden rendezvényénél nagyban tudnak számítani. Polgármester asszony büszke arra, hogy vannak a településen önzetlen támogatók, vagyis mecénások, akik felajánlásukkal teszik szebbé, mozgalmasabbá a rendezvényeket. Legyen szó egy alkotó táborban készült padról vagy pedig egy csillagvizsgálóról, amelyek a Kiskun Emlékhelyet díszítik, gyarapítják, de anyagi támogatója is mindig akad a rendezvényeknek és a településnek. Ezzel szemben a lakossági részvétel kimerül a rendezvény látogatásában, őket nagyon nehéz egyéb tevékenységbe bevonni.

A hagyományőrző rendezvények kapcsán a közművelődési szakember pesszimistább képet festett a faluról, mint a település vezetője. A szakember úgy látja, hogy a településen, és sajnos más falvakban is a hagyományőrzés kihalt félben van, nehéz a fiatalokat bevonni. A rendezvények látogatottsági összetétele kapcsán azt tudtam meg a polgármester asszonytól, hogy meglátásuk szerint a hagyományőrző rendezvények kevésbé érdeklik ezt a generációt. De sokat számít az is, hogy a gyerekek milyen családban nőnek fel, hiszen ha fontos a családnak például a néptánc, a népdal akkor nagy valószínűséggel a gyerekek is képviselik ezt a vonalat.

Csólyospáloson az előzőkhez hasonlóan két interjút rögzítettem. Polgármester úr sokat mondott hitvallása, hogy betonból, aszfaltból és téglából nem lehet közösséget építeni, azt csak rendezvényekből lehet. A helyi nagyobb rendezvények többsége a hagyományok ápolására épül. Ezeken túl polgármester úr a civil szervezetek munkáját is kiemelte, akik saját maguk szervezett eseményekkel színesítik a programkínálatot.

A hagyományőrző események évtizedes múltra tekintenek vissza. A közművelődési szakember azt is elmondta, hogy évről évre ugyanazokkal a rendezvényekkel működnek. A szüreti felvonulást már a nyolcvanas évektől kezdve tartják, azóta természetesen alkalmazkodva a mostani körigényeihez, megújult a rendezvény.

Beszélgettünk arról, hogy hogyan tudják a mai modern világot a rendezvények kínálta hagyományőrzéssel összhangba hozni. Polgármester úr belátja azt, hogy a programokat mindig a lakosságnak, a látogatóknak szervezik. Ugyanakkor, ahogyan a világ változik, úgy kell a szervezőknek is változni, hiszen felnőtt egy új generáció, akiknek szükséges kedvezni, máskülönben elfordulnak, érdektelenné válnak. A szervezők felelőssége, hogy ezt a nehézséget áthidalják, megoldást találjanak rá. A közművelődési szakember más megvilágításba helyezte a hagyományőrző rendezvényeket. Véleménye szerint a kistelepüléseken élő gyerekek ebben szocializálódnak, a család alakítja ki és erősíti az identitástudatot, sok esetben a szülők és nagyszülők együtt élnek a hagyománnyal, őrzik azt.

A településen lovas egyesületet hoztak létre, és azóta is minden szüreti felvonuláson meg tudják mutatni a fogatot, a lovakat. A településen nagyban lehet számítani a lakosságra, akik önzetlenül állnak a rendezvények mellé. Fontosnak tartja a településvezető, hogy azokról is beszéljen, akik látogatóként jönnek, hiszen nélkülük nem lenne rendezvény.

Finanszírozás tekintetében a szüret az egyik legolcsóbb települési rendezvény. A felmerülő költséget az önkormányzati költségvetés terhére számolják el, amennyiben lehetőségük van rá, akkor pályázati forrást is felhasználnak. Mindkét alanyom kiemelte, hogy a településen kiemelkedő a lakossági támogatás. A helyi vállalkozók rendszeresen szállnak be a rendezvények finanszírozásába, de a lakosság köréből is akadnak olyanok, akik anyagiakkal járulnak hozzá a programokhoz.

A támogatás kapcsán kitértünk a helyi mecénásokra is. Ennél a pontnál eltért a két alanyom véleménye. A közművelődési szakember nem tudná egyértelmű senkire sem azt mondani, hogy mecénás, de azt elmondta, hogy vannak támogatók, de őket nem sorolná ebbe a kategóriába. Polgármester úr viszont máshogy vélekedik erről. Amikor elkezdik szervezni a programot, akkor külön értesítés nélkül megjelennek a lakosság köréből a támogatók, akik azért teszik ezt, mert nem akarják, hogy a rendezvény megszűnjön. Éppen ezért azt gondolja a vezető, hogy messze földön híres az összefogás a községben és vannak mecénások településén.

A paraszti kultúra és az imázsépítés esetében sem feltétlenül értett egyet a két alanyom. A közművelődési szakember úgy látja, hogy a munkája során a hagyományőrzésre kerül nagyobb hangsúly, hiszen a régmúlt emlékeit elevenítik meg a mai napig. A polgármester úr viszont úgy vélekedik erről, hogy fontos, hogy egy település ki tudjon tűnni a többi közül, így inkább egyfajta marketing-szemléletet képviselt.

Terepmunkanapló, tapasztalatok

A terepmunkám során a résztvevő megfigyelés célja az volt, hogy kiegészítsem az interjúalanyok meglátásait, a látogatókkal kitöltött kérdőíveket. Mikrokutatásom első vizsgált rendezvénye Szankon, a Kun találkozó volt, amely a kutatás évében (2024-ben) a település születésnapjának ünneplésével egy időpontba került. Így a hangsúly nem a kun hagyományokra helyeződött, hanem a fizetett fellépőre és a különböző árusokra. Közvetlenül a bejáratnál Szank település saját kiadványait is elérhetővé tették a szervezők de nem ingyenes formában. Sajnos a helyszínválasztás idén nem a Kun Emlékhelyre esett, hanem a falu központjában található piactérre és annak zöld növényes környezetére.

A Kun találkozóból kevés maradt az idei évben, csupán a kun települések vezetőinek tartottak zárt körben értekezletet és tapasztalatcserét. Ha a hagyományőrzést tekintem, nem volt szerencsés választás a két rendezvényt egy időben tartani, mert így a fesztiváljelleg nagyobb hangsúlyt kapott. A programkínálatban megjelent a fizetett fellépő, aki elég sok érdeklődőt vonzott, de a büfénél is sokan álltak egy kis frissítőért.

Azt a következtetést tudom levonni, hogy a fizetett fellépő vonzotta a legtöbb embert, de nagyon sokan a közös szabadidő eltöltését helyezték előtérbe. Úgy tűnik, hogy a baráti társaságok és családok elsősorban egy jó találkozási pontot látnak a rendezvényben.

Az is igazolást nyert, hogy a civil szervezetek nagyban hozzájárulnak a rendezvényekhez, hiszen két egyesület is szervezett háttérprogramot. Azt is megállapíthatjuk, hogy a költségvetés valóban szűkösen áll a szervezők rendelkezésre, hiszen két ünnepet (vagy nevezzük fesztiválnak) egy időben tartottak meg, összevontan. A települési imázs emelésére is történt kísérlet, hiszen a szanki emléktárgyakra építő stand bővelkedett a települést népszerűsítő kiadványokban, szóróanyagokban bár ennek hatékonyságát nem volt módom mérni.

Kutatásom második rendezvénye, amelyen részt vettem a Kacsafesztivál Móricgáton. A reggeli órákban, főzőversennyel indult a nap. A bográcsokban és a sütőkben főként kacsahúsból készült ételek készültek. A főzés kisebb-nagyobb létszámú csapatokban történt, és voltak közöttük olyanok, akik a szomszédos településekről érkeztek.

Az ebéd szintén a kacsahúsból készült ételeket mutatta be. Sok látogató érkezett az ebédre. Az árusok közül főként az étel és ital árusok jelentek meg, akik rétest, kürtöskalácsot, fagyit árúsítottak. A nap folyamán főként a sátor alatt gyűltek össze az emberek.

Itt említeném meg, hogy a fesztivál nevet viseli a rendezvény, ám véleményem szerint túlzó az elnevezés. Egy napig tartott a kacsanap, egy fő fizetett fellépőt mutatott be és nem vehető észre, hogy gazdasági hasznot hozott volna község életében. Ha így lenne, akkor az interjúkból vagy pedig a kérdőívekből megerősítésre került volna. Azt a következtetést tudom levonni, hogy Kacsafesztivál inkább a szórakoztatást helyezi előtérbe, mintsem, hogy gazdasági növekedés jöjjön létre a faluban. Ugyanakkor a hagyományőrzés úgy látom, hogy megvalósult, hiszen a kacsza, mint fő megélhetési forrás köré szerveződött a nap. A közösségépítés a főzőversenynek köszönhetően szépen kialakult a rendezvényen.

Móricgáton további egy rendezvényt vizsgáltam, amely a szüreti felvonulás volt. A kedvezőtlen időjárás miatt a felvonulás elmaradt, csupán az önkormányzat által biztosított szendvicsebédet tudták megtartani. Ennek ellenére sok érdeklődőt vonzott az esemény és végül a csőszpárok is

megérkeztek népviseletben. A szüreti felvonulást civil szervezetek is támogatták, humán erőforrással és anyagilag is. Azt is megtudtam, hogy a civilek szívesen vállalnak bármilyen feladatot a rendezvényen, hiszen szeretik a településüket, és felismerik, hogy a szűkös anyagi keretek mellett szükséges az ő munkájuk és támogatásuk.

Móricgát esetében azt a megállapítást tudtam tenni, hogy összességében jól látják a megkérdezett interjúalanyok a településen zajló rendezvényeket, ahol némi eltérést tapasztaltam, az a lakosság szoros részvétele a tervezés és szervezés során. Ugyanis ezekre a kérdőívekből nem derült fény és a rendezvényen is úgy tapasztaltam, hogy inkább résztvevői a látogatók a rendezvények, mintsem segítői.

A negyedik esemény, amely kutatásomban helyet kapott, a csólyospálosi szüreti felvonulás. Az ősi étel a birkapörkölt is az asztalra került a műsor után. Miután felsorakozott minden felvonulni vágyó, el tudott indulni a felvonulás a falu utcáin. Sokan érkeztek a környező településekről is, de úgy tapasztaltam, hogy a település méretéhez képest kevesen látogatták a felvonulást. Voltak olyanok is, akik az étkezés után már nem indultak el felvonulni, de voltak olyanok is, akik elvitelre kérték az ételt.

A rendezvény a maga nemében őrizte a hagyományokat, de úgy értékelem, hogy mivel már hosszú évek óta hagyomány a szüreti felvonulás, már rutinszerűvé vált, és ezért látogatták kevesen. A civil szerveződés – akik lovas egyesületet hoztak létre – bizakodásra ad okot, hiszen kedvezően tudják támogatni az önkormányzat rendezvényét.

Az imázs építés tekintetében a birkapörkölt előkelő helyre került, hiszen ezen a rendezvényen is népszerű volt az étel, amely azt igazolhatja, hogy Csólyospálos tudatosan építi a település imázsát.

Látogatottsági kérdőívek elkészítése

Kutatásom során saját kérdőíves adatgyűjtést is végeztem a kiválasztott rendezvények alkalmával, melyet 98 látogató töltött ki a helyszínen vagy közvetlenül a rendezvény után. Az első kérdés egy nyílt kérdés volt, hogy mi hozta az embereket a rendezvényre. Nagy arányban jelentek meg a következő válaszok: szórakozni jött, a család vagy barátok miatt érkezett, szereti a faluja rendezvényeit és magát a települést is. Kevesebben válaszoltak úgy, hogy a hagyományok miatt vagy épp szabadidőt eltölteni, de akadt olyan is, aki csupán az ételért vagy az italért érkezett, vagy éppen a szervező stáb tagja vagy közösségi szolgálatot teljesített.

A válaszok nagy részében azt jelölték az alanyok, hogy születésük óta a településen élnek, ennek ellenére alacsony számban tagjai bármilyen közösségnek. Kiderült, hogy a kitöltők között olyanok is vannak, akik már elvándoroltak városokba, de szeretnek visszatérni a szülőfalujukba, és kevés volt azok száma, akik csak azért érkeztek, hogy lássanak egy programelemet, vagy pedig kóstoljanak helyi ízeket.

A kérdőívek tanúsága szerint a látogatók leginkább családdal és barátokkal szeretnek a települési rendezvényre járni.

Az is kiderült, hogy a közösség, a család, a hagyományőrző programok, valamint az ingyenes műsorok látogatása motiválja a látogatókat abban, hogy részt vegyenek a rendezvényeken. Az adott rendezvényre sokan érkeztek a hagyományőrzés és a gyerekprogram miatt, de a

vendégfellépőre is többen voltak kíváncsiak.

Arra vonatkozóan több kérdést is feltettem, hogy mennyire fontos egy rendezvény alkalmával, hogy tudjon vásárolni, és ha már vásárol, akkor mekkora összeget hajlandó elkölteni. Szank esetében kiemelten fontosnak gondolják, hogy tudjanak költeni, Móricgáton már kevésbé tartják ezt fontosnak, míg Csólyospáloson szinte a legtöbben elhanyagolhatónak érzik a vásárlási lehetőséget.

Csólyospálos esetében, ahol a szüreti felvonuláson készült az adatfelvétel, elfogadják, hogy megvalósul a hagyományőrzés, mivel a pusztaiak ételét, a birkapörköltet eszik ebédre, amely előtt helyi vagy környékbeli népi művészeti csoport mutatkozik be, és a lovas felvonulást is ide sorolják. Móricgát esetében, ahol a Kacsafesztivált és szintén a szüreti felvonulást vizsgáltam, ugyancsak elfogadja a lakosság a hagyományőrzést, a kacsáételek készítése és az elszármazottak találkozása miatt. A szanki rendezvény tekintetében – kun találkozó és a település születésnapja – már csak részben érzik a hagyományőrzést a lakosok. Az elmúlt években fellendülő olajipart szeretnék, hogy hangsúlyosabb legyen, de azt elismerik, hogy a község kiadványai nagyban hozzájárulnak a hagyományőrzéshez.

A kérdésekre adott válaszokból az látszik, hogy alapvetően a vizsgált eseményeket a közösségi találkozások lehetőségeiként tartják számon a megkérdezettek, de nagyon sokan vélekednek úgy, hogy fontos, hogy ezekkel a rendezvényekkel a település imázsának az emelése is megtörténjen. Ezeket követi a helyi hagyományok ápolása és utolsó helyre a pénzbeli nyereséget sorolták. Számomra meglepő eredmény, hogy az imázs építés előbbre sorolódott, mint a hagyományok, értékek ápolása, hiszen az interjúk során nem ezt erősítették meg az alanyok, hanem pont az ellenkezőjét.

Befejezés

Kutatásom során azt tapasztaltam, hogy a szervezők szeretnék a hagyományt megőrizni és ehhez közösséget építeni. Találkoztam kutatásom során a már tipikusnak tekinthető problémával, hogy az ifjúságot nehezen tudják megszólítani de az is kiderült, hogy a helyi lakosság szereti a vizsgált rendezvényeket és fejlesztési ötleteik is vannak mind települési, mind rendezvény-naptár vonatkozásában.

Arra is kerestem a választ, hogy mennyire fontos a bevételszerzés. Igazolást nyert, hogy ez a legkevésbé fontos, mert az érkező árusoktól nem kérnek helypénzt, és a fizetett fellépőt –amennyiben szerződtek – ingyenesen megtekintheti mindenki.

Az imázsépítés kérdése is hangsúlyos, főként a kicsit népesebb településeken. Ahogy emelkedik a vizsgált települések lélekszáma, úgy figyelhető meg az imázsépítés egyre hangsúlyosabb szándéka. Ez összecseng Pusztai Bertalan korábban hivatkozott tanulmányaiban foglaltakkal. Hiszen szeretnék a rájuk jellemző tulajdonságokat, ételeket, megélhetési formákat minél szélesebb körben megismertetni.

Kutatásom során sok értékes tapasztalattal lettem gazdagabb és egy meggyőződéssel, mi szerint érdemes lenne nagyobb mintán megvizsgálni az 5000 fő alatti településeket, hogy általánosabb kijelentéseket tudjunk megfogalmazni azzal kapcsolatban, hogy összhangban vannak-e a rendezvényekben érintettek véleményei, illetve, hogy a kistelepüléseken még valóban erősebb a

hagyományápolás az üzleti szempontok érvényesítésénél.

A kutatási folyamatot és a tanulmány elkészítését a Nemzeti Művelődési Intézet Közművelődési Tudományos Kutatási Program Tudományos Diákköri munkát végzők számára alprogramja támogatta.

Felhasznált irodalom:

- Bourdieu, P. (2006). Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In G. Lengyel & Z. Szántó (Eds.), Gazdaságyszociológia (pp. 431–445). AULA Kiadó.
- Juhász, E. (2024). A kultúrafinanszírozás esetei Európában. SZÍN – Közösségi Művelődés, 29(1-2), 22–25.
- Márkus, E. (2008). Kulturális célú nonprofit szervezetek vizsgálata a hazai szakirodalomban. Acta Andragogiae et Culturea, 21, 478–488.
- Pusztai, B. (2019). Falusi és kívárosi fesztiválok: közösségi szokások vagy a helybelieket kiábrándító szervezett események. Kulturális Szemle, 6(1), 96–104.
- Pusztai, B. (2020). A rurális fesztiválszcéna a közösségi fesztiválok és tervezett események keresztútján. In J. Dobák (Ed.), ePub Docendo discimus (pp. 323–332). Kulturális és Vizuális Antropológiai Tanszék.